

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๔๘

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง จำนวน ๓ สาขา ดังนี้

๒.๑ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่ บ้านเลขที่ ๓๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลปากตะโก อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน

๒.๒ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่ บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน

๒.๓ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่ บ้านเลขที่ ๑๖/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลพระยืน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๑ คน

ข้อ ๓ ภายหลังจากที่ครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคและรายงานการรับสมาชิกพรรค ดังนี้

๓.๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวังชมภู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๗ คน

๓.๒ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ต่งทะเบียนสมาชิกพรรค (แบบ ท.พ. ๔) จำนวน ๗,๐๕๕ คน พร้อมใบสมัครสมาชิกพรรค

๓.๓ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่ บ้านเลขที่ ๑๑๗/๒๕ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบางม่วง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน

ข้อ ๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าวและทะเบียนสมาชิกพรรค (แบบ ท.พ. ๔) แล้วยังไม่ครบถ้วนถูกต้องจึงเสนอ นายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อำนาจตามความมาตรา ๗ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งให้ พรรคไทยพิทักษ์ไทยชี้แจงและจัดส่งเอกสาร และพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ดำเนินการแล้ว

ข้อ ๕ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณารับรองการจัดตั้งสาขาพรรคไทยพิทักษ์ไทยแล้ว จำนวน ๓ สาขา ได้แก่ สาขาพรรคลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี ลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อ ๖ สำหรับการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุมพร ตรวจสอบข้อเท็จจริงการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค และได้รับรายงานว่าได้สอบปากคำผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการสาขาและผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสาขาพรรคดังกล่าว จำนวน ๒๓ คน ได้แก่ นายศักดิ์ชัย บัวขาวเกาะ นายบุญยืน เกตุพิมล นางวิมลรัตน์ ยิงชุ่ม นายนิรัตน์ ภายสะอาด นายประเสริฐ สมทรง นายวิลาศ บัวขาวเกาะ นายสถาพร แก้วสถิตย์ นายสุจิตร คงแก้ว นางสาวบุบผา ไตรส นายจรูญ บางยี่ขัน นางสาววิรัต รักชื่อ นางเพ็ญศรี แซ่เตียว นางสุคนธ์ ชื่อตรง นางสุนีย์ ตรีห่าน นางไสว ปลอดภัย นายประหยัด แซ่เตียว นายอรุณ ปลอดภัย นายแดง ชื่อตรง นายสมบัติ พัฒนแก้ว นายชัค ปลอดภัย นายสุรศักดิ์ ชื่อตรง นายจวน ชนะ และนายยัง เกตุพิมล ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าไม่ได้เข้าร่วมประชุม แต่ลายมือชื่อนั้นเป็นของตนเองเนื่องจากมีตัวแทนของพรรคให้ลงลายมือชื่อในภายหลัง โดยเฉพาะนายศักดิ์ชัย บัวขาวเกาะ นายบุญยืน เกตุพิมล นางวิมลรัตน์ ยิงชุ่ม นายนิรัตน์ ภายสะอาด นายประเสริฐ สมทรง นายวิลาศ บัวขาวเกาะ นายสถาพร แก้วสถิตย์ นายสุจิตร คงแก้ว ผู้ที่ปรากฏชื่อที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคไม่ทราบว่ามีตำแหน่งเป็นกรรมการสาขาพรรค และนายยัง เกตุพิมล เจ้าของบ้านซึ่งปรากฏในรายงานการประชุมว่าเป็นสถานที่ตั้งสาขาพรรค

ให้ถ้อยคำว่าจะไม่อนุญาตให้ใช้บ้านเลขที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งสาขาพรรค การจัดตั้งสาขาพรรคจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับพรรคไทยพิทักษ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๕๗ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้พิจารณาไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร

ข้อ ๗ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริง นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนจัดตั้งคือ ภายในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ พรรคไทยพิทักษ์ไทยมีสาขาพรรคการเมืองเพียง ๓ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปพร้อมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ
มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของ นายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่ง ยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรค ไทยพิทักษ์ไทย เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ภายในระยะเวลาดังกล่าว พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๓ สาขา ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลปากตะโก อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

๒. เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

๓. เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลพระยี่น อำเภอพระยี่น จังหวัดขอนแก่น

ภายหลังที่ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค และรายงานการรับสมาชิกพรรค ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวังฆมฏ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

๒. เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ส่งทะเบียนสมาชิกพรรค (แบบ ท.พ.๔) จำนวน ๗,๐๕๕ คน พร้อมใบสมัครสมาชิกพรรค

๓. เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๗/๒๕ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบางม่วง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณารับรองการจัดตั้งสาขาพรรคไทยพิทักษ์ไทย เพียง ๓ สาขา ได้แก่ สาขาพรรคลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์

สำหรับการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบข้อเท็จจริง ปรากฏว่า ชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสาขาคงกล่าว จำนวน ๒๓ คน ได้ให้ถ้อยคำกับกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดชุมพรว่าไม่ได้เข้าร่วมประชุม แต่ลายมือชื่อนั้นเป็นของตนเองเนื่องจากมีตัวแทนของผู้ถูกร้องให้ลงลายมือชื่อในภายหลัง การจัดตั้งสาขาพรรคจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับพรรคไทยพิทักษ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๕๗ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้พิจารณาไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ภายในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว พรรคไทยพิทักษ์ไทยมีสาขาพรรคการเมืองเพียง ๓ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพรรคไทยพิทักษ์ไทยมิได้ดำเนินการให้มีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน พรรคไทยพิทักษ์ไทยจึงยังไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕

เมื่อพรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคให้ครบภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัย จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ